

Norges Forskningsråd
Postboks 2700 St. Hanshaugen
0131 OSLO

Deres ref

Vår ref
200801947

Dato
21.01.2009

Statsbudsjettet 2009 – tildelingsbrev til Norges forskningsråd

Med bakgrunn i St. prp. nr. 1 (2008-2009) for Landbruks- og matdepartementet og budsjettinnst. S. nr. 12 (2008-2009) stiller Landbruks- og matdepartementet følgende beløp til disposisjon for Norges forskningsråd i 2009.

Kap 1137 Post 50 Forskningsaktivitet	193 118 000kroner
Kap 1137 Post 51 Basisbevilgninger	175 230 000kroner
Sum overføres	368 348 000kroner

Forskningsrådet får fullmakt til å disponere midlene innenfor den økonomiske rammen som Stortinget vedtar og i henhold til føringer i overnevnte dokumenter.

Forskningsrådet har en sentral rolle som rådgiver og forvalter av offentlige forskningsmidler, og skal prioritere forskningsinnsatsen innenfor de rammer Storting og regjering trekker opp. Forskningsrådet skal samarbeide på tvers av divisjoner og fagmiljøer og fremme samarbeid mellom forskning og næringsliv.

Midlene fra Landbruks- og matdepartementet over kap. 1137 skal ses sammen med departementets midler over andre kapitler til forskningsaktivitet og sammen med den avgiftsfinansierte forskningen i sektoren.

Departementet ønsker at Forskningsrådet i 2009 skal videreutvikle samarbeidet med styret for Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter (FFL) slik at den samlede virkemiddelbruken gir en best mulig effekt på sektorens konkurransekraft. I dette samspillet er det behov for å tydeliggjøre Forskningsrådets og FFLs respektive roller

og oppgaver og hvordan disse kan utfylle hverandre.

1. FORSKNINGSPOLITISKE OG FAGLIGE PRIORITERINGER I 2009

Hovedmål med tilhørende målområder er presentert i St prp nr 1 (2008 – 2009) for Landbruks- og matdepartementet, og er knyttet til regjeringen mål om å opprettholde et levende landbruk over hele landet. Politikken skal gi verdiskaping og livskvalitet basert på en bærekraftig og miljøvennlig forvaltning av landbruket og bygdene sine ressurser.

Budsjettproposisjonen og dette tildelingsbrevet gir rammer og prioriteringer for virksomhet finansiert av Landbruks- og matdepartementet i 2009. "Strategi for forskning og forskningsbasert innovasjon 2007-2012" er retningsgivende for prioriteringer i landbruks- og matforskningen. Strategien skal også sees i sammenheng med departementets strategi for næringsutvikling "Ta landet i bruk!", matstrategien "Smaken av Norge" og departementets miljøstrategi 2008-2015.

Energi og klima er en stor satsing innenfor landbruket i 2009. Oppfølging av klimaforliket mellom regjeringen og Stortinget er sentralt for Landbruks- og matdepartementets forskningsprioriteringer for 2009. Det legges opp til økt forskning på bioenergi, biovarme, biogass og biodrivstoff. Med budsjettet for 2009 utvider departementet sin aktivitet innen klima- og energipolitikken i betydelig grad. I Forskningsrådets oppfølging av Landbruks- og matdepartementets prioriteringer forventer departementet god oppfølging og dialog med de enhetene og programmene hvor departementet deltar i finansieringen, uavhengig av Forskningsrådets interne organisering.

Norsk matforskning er også en hovedsatsning. Norske prosenter skal tilby velsmakende og trygge matvarer som kan konkurrere internasjonalt. Dette krever matforskning av ypperste kvalitet til en hver tid.

Det ønskes fra departementets side et taktskifte i landbruksnæringen: Det må satses på vekstbedrifter og mobilisering av jordbruksnæringen hvor hele verdikjeden er representert. Nye eierformer og et bredere landbruksbegrep er sentralt. Forskning, næring og forvaltning må samarbeide, og fylkesmannen, fylkeskommunen og Innovasjon Norge er sentrale aktører for å få næringen til å satse på mulighetene som ligger i gårdsbrukene og skogbruket, både innen helse og omsorg og grønt reiseliv.

Forskningsrådet skal i årsrapporten gi en omtale av virkemiddelbruken i programmene hvor departementet er delfinansiør samt sektorens deltakelse på den internasjonale arena.

1.1 Mål for forskning og forskningsbasert innovasjon

Landbruks- og matforskningen skal ha internasjonal kvalitet og bidra til en robust og bærekraftig landbruks- og matsektor som er etisk og miljømessig forsvarlig.

1.1.1 Forskning med høy kvalitet og relevans

Forskningsrådet skal sikre forsknings- og innovasjonsaktivitet av høy kvalitet og relevans for landbruks- og matsektoren. God informasjons om utlysninger innen ulike forskningsprogrammer skal stimulere til økt næringslivsfinansiering i forskningen.

1.1.2 Internasjonalt forskningssamarbeid

Landbruks- og matforskningen skal prioritere å delta i forskningsområder der Norge er ledende internasjonalt, samtidig som vi prioriterer forskning hvor Norge har særskilte utfordringer. Et styrket nordisk forskningssamarbeid krever at nasjonale og nordiske forskningsprioriteringer og -midler sees i sammenheng i større grad enn hva som er tilfellet i dag. Det er nødvendig å utvikle modeller for dette i nært samarbeid med NordForsk og NICE. Vi ber om at Forskningsrådet tar et konkret initiativ for å komme videre med dette, og at Landbruks- og matdepartementet involveres i arbeidet.

Deltakelse i det 7. rammeprogram, ERA-nett og ulike teknologiplattformer skal prioriteres, og Forskningsrådet skal fortsette sitt viktige informasjons- og stimuleringsarbeid for å bidra til at alle forskningsmiljøer innen sektoren ser mulighetene og verdiene av å delta i europeiske forskningssamarbeid.

En viktig faktor for å oppnå økt rekruttering til områder av stor betydning for Norge er gjennom utveksling av forskere med høy kompetanse. Forskningsrådet bes spesifikt om å legge til rette for konkrete ordninger for gjesteforskere på områdene klima og energi.

1.1.3 Forskningsbasert innovasjon og kommersialisering

Forskningsrådet skal bidra til å øke forskningsbasert innovasjon gjennom sine programmer, i kontakt med institutt-, universitets- og høyskolesektoren, det offentlige virkemiddelapparatet og gjennom internasjonalt samarbeid. Det forventes at forskningsaktiviteten i Matprogrammet og Natur og Næring bidrar til å knytte forskning og næringsliv tettere sammen. Forskningsrådet skal markedsføre ulike programmers tilbud til næringslivet enda bedre enn i dag. Landbruks- og matdepartementet venter at Forskningsrådet vil bruke de fremtidige regionale forskningsfondene som verktøy for regional kompetanseoppbygging innenfor våre sektorområder, og at organiseringen tilrettelegger for økt innovasjon og næringsutvikling innen sektoren. Departementet forventer at Forskningsrådet samarbeider tett med Innovasjon Norge innefor Grønt reiseliv og Inn på tunet.

Landbruks- og matdepartementet viderefører sin satsing på kommersialisering av forskning gjennom FORNY. Midler for 2009 kan disponeres til alle typer tiltak som

støttes av programmet, og ikke kun verifisering slik som tidligere. Forskningsrådet må bidra til at instituttsektoren på landbruks- og matområdet øker kommersialiseringen av forskningsresultater.

1.1.4 Kunnskapsutvikling for forvaltningen

Forskningsmiljøene har en sentral oppgave i å forvalte internasjonal kunnskap som beredskap i særskilte sammenhenger. Landbruks- og matdepartementet legger vekt på at landbruks- og matforvaltningen skal være basert på oppdatert vitenskapelig kompetanse. Dette er sentralt for å sikre samfunnets legitimitet og tillit til sektoren. Landbruks- og matdepartementet vil i 2009 fortsette å prioritere forskning og kunnskap om dyrevelferd, mattrygghet, herunder plante- og dyrehelse, sporing av mat og bioenergi. Forskning på sauesykdommen fotrøte vil være en prioritering i 2009.

1.1.5 Forskningskommunikasjon og formidling.

I 2009 skal Forskningsrådet, sammen med forskningsmiljøene i sektoren, gjennomgå sin forskningskommunikasjon og forskningsformidling. Målet er å forbedre formidling av forskningsresultater, utlysninger, seminarer og konferanser, og sørge for maksimal utnyttelse av egne hjemmesider til disse formålene.

1.2 Prioriterte forskningsområder

Forskning på fornybare energikilder, karbonfangst og karbonlagring skal prioriteres, samt forskning på nødvendige tilpasninger i landbruket som følge av klimaendringer. Dette er aktuelle satsinger særlig i forskningsprogrammene Natur og Næring og RENERGI. Mattrygghet og e-sporing er også prioriterte områder.

I tillegg til omtalen i St. prp. nr. 1 (2008-2009) vil Landbruks- og matdepartementet trekke frem følgende forhold som Forskningsrådet skal legge vekt på i 2009:

1.2.1 Mat, helse og forbruker

Forskningsprosjekter som gir kunnskap om klimaeffekter på plante- og dyrehelse og bruk av innsatsfaktorer i matproduksjonen skal prioriteres i 2009. Økt kunnskap og beredskap om introduksjon av fremmede, skadelige arter og spredning av skadegjørere og sykdommer på planter og dyr prioriteres. Dette gjelder også der fremmede arter er konkurrenter til naturlig forekommende planter og dyr. Viten om sykdommer som smitter mellom dyr og mennesker (zoonoser) er spesielt viktig for mattryggheten. Forskning og kunnskapsutvikling om sporing av mat i matkjedene skal prioriteres.

Kunnskap om helse- og miljørisiko knyttet til bruk av plantevernmidler prioriteres. Forskning på biologisk bekjempelse og integrert plantevern videreføres.

Det skal forskes på utvikling av framtidsrettede matvarer der forbrukernes ønsker om sunnhet, smak og holdbarhet prioriteres. For å fremme norsk mat internasjonalt, ønskes kunnskap om Norges komparative fordeler som matnasjon.

Forskningen innenfor økologisk produksjon er blitt omfattende, og departementet ønsker at Forskningsrådet gjennomfører en evaluering av denne forskningen. Med bakgrunn i evalueringen skal Forskningsrådet utarbeide anbefalinger om prioriteringer av fremtidig forskningsaktivitet for å nå regjeringens mål om 15 prosent økologisk produksjon. Gården og muligheten for overføring av kunnskap mellom økologisk og konvensjonelt landbruk må vektlegges både i evalueringen og i de fremtidige prioriteringene. Evalueringen skal være ferdig innen 31.12.2009.

Stortinget har vedtatt å lokalisere Norges veterinærhøgskole (NVH) og Veterinærinstituttet (VI) til Ås, og at Norges veterinærhøgskole samorganiseres med Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB). Det forutsettes at NVH, UMB og VI samarbeider om felles forskningsaktiviteter på strategiske områder. Landbruks- og matdepartementet vil sammen med Kunnskapsdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet legge til rette for å videreutvikle forskningsfaglige synergier innenfor områdene mattrygghet, dyrevelferd, plante-, dyre- og fiskehelse. Forskningsrådet skal bidra til at forskningsinstitusjonene på Campus Ås og Adamstua videreutvikler faglige synergier og forskningsinnsats gjennom felles forskningsaktiviteter frem mot fusjonen og samlokaliseringen på Ås.

1.2.2 Tre/energi

En oppfølging av klimaforliket mellom regjeringen og Stortinget fordrer økt forskning på fornybar energi og karbonfangst og -lagring. Forskning på biovarme, biogass og biodrivstoff skal styrkes gjennom en økning på 20 mill. kroner til forskningsprogrammet Natur og Næring. Forskning på konsekvenser av økt biomasseuttak og forskning på teknologiutvikling, transport og logistikk for reduksjon av kostnadsnivået ved uttak av råstoff fra skog skal prioriteres. Effekten av offentlige virkemidler til forskning på klima og miljø samt landbrukets rolle som biogassprodusent er også prioriterte områder.

Departementet vil styrke forskning knyttet til kunnskapsutfordringer hos industri og forbrukerdelen av bioenergikjeden ved å øke støtten til programmet RENERGI med 10 mill. kroner. Innenfor denne bevilgningen skal forskning knyttet til andregenerasjons biodrivstoff prioriteres.

Foruten miljø- og klimarelaterte satsinger omkring blant annet biologisk mangfold i skog, skogen som karbonbinder, bedre energiutnyttelse og gode løsninger for økt bruk av tre, ønskes forskning på skogens andre bruksområder i tillegg til tømmervirke. Forskning på skogen som opplæringsarena, som utgangspunkt for omsorgs- og rekreasjonstilbud og næringsutvikling er sentrale områder.

Forskningsrådet er sekretariat for Utviklingsfondet for skogbruket og skal arbeide aktivt med å utvikle gode rutiner for samarbeid med andre forsknings- og utviklingssatsinger i skogsektoren. Det samme gjelder kontakt og samarbeid med

forvaltning og næringsorganisasjoner og det øvrige virkemiddelapparatet innenfor landbruks- og matsektoren

1.2.3 Tjenester

Forskning på utvikling av tjenesteytende næringer som reiseliv og "Inn på tunet-tilbud" skal videreføres. Innen Inn på tunet skal særlig forskning på bedrifts- og samfunnsøkonomiske gevinster samt modeller for samarbeid mellom det offentlige og Inn på tunet-gårder prioriteres. Forskningsrådet skal også arbeide for at samarbeidet mellom bedrifter i småskala grønt reiseliv og forskningsmiljøer blir optimalt, slik at mulighetene på dette området raskt kan omsettes til konkrete tilbud fra den enkelte småskalatilbyder. Det er betydelig behov for kunnskap om hvordan landbruksmiljøer og bygninger kan inngå som en ressurs for næringsutvikling.

1.2.4 Miljø og ressursforvaltning

Kunnskap om konsekvensene jord- og skogbruk har for biologisk mangfold og den genetiske variasjonen i naturen, er nødvendig for miljøvennlig og effektiv landbruksdrift. Kunnskap om bærekraftig bruk, forvaltning og foredling ved bruk av genetiske ressurser er sentral.

For å nå regjeringens jordvern- og kulturlandskapsmål, behøves mer kunnskap om samfunnsplanlegging og arealmessige utfordringer ved økt næringsutvikling, herunder tjenesteproduksjon og reiseliv, samt utbygging av infrastruktur og samferdsel.

Forsterket forskningsinnsats på jordbruk og klima, inkludert de spesielle vilkårene i Nord-Norge er nødvendig. Karbonbinding i jord, klimagassutslipp fra husdyr og gjødsel, særlig i forhold til lystgass og karbonkretsløpet, og utslippsreduksjon på disse områdene er sentrale problemstillinger. Det skal og forskes på miljøvennlige løsninger for bruk av organisk avfall.

Innen reindrift skal forskningsprosjekter for optimalisering av driften i forhold til ressursgrunlaget og forskning som sikrer arealgrunlaget for framtidig reindrift prioriteres. Kunnskap om effekt av klimaendringer vil være sentralt. Det er forskningsutfordringer knyttet til avveining mellom reindriften, annen næringsvirksomhet og øvrige samfunnmessige behov.

1.2.5 Landbruk og samfunn

Det ønskes forskning på de juridiske virkemidlene knyttet til eier- og bruksstruktur og bosetting. Forskning på Norges fremtidige roller og muligheter i internasjonale handelsavtaler og innenfor EUs landbrukspolitikkk skal prioriteres. I tillegg ønskes det fortsatt forskning på beitedyr og rovvilt, og løsninger som sikrer best mulig balanse mellom beskyttelse av beitedyr og vern av rovviltbestander. Det er behov for mer kunnskap om rovvilttap i reindriften, herunder kunnskap om tapsdokumentering og forebyggende tiltak.

1.2.6 Bioteknologi

Landbruks- og matdepartementet viderefører sin aktivitet innenfor forskningsprogrammet Etikk, samfunn og bioteknologi i 2009. Norske kunnskapsmiljøer må vedlikeholde og utvikle kunnskap om deteksjon og konsekvenser av genmodifiserte organismer.

1.3 Landbruks- og matforskningsinstituttene

Forskningsrådet har ansvaret for å tildele basisbevilgninger til Bioforsk, Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning, Norsk institutt for skog og landskap, Veterinærinstituttet og Norsk senter for bygdeforskning. I tillegg skal Forskningsrådet overføre strategiske midler til Nofima i 2009, jf pkt 1.4.2. Instituttene skal rapportere i en egen årsrapport til Forskningsrådet og Landbruks- og matdepartementet.

Fra 2009 innføres et nytt basisfinansieringssystem for forskningsinstituttene, jf. St. prp. nr. 1 (2008-2009) fra Kunnskapsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet, og retningslinjer for ordningen fastsatt ved kongelig resolusjon av 19. desember 2008. Hovedformålet med basisbevilgningen er å bidra til langsiktig kunnskaps- og kompetanseoppbygging i instituttene, slik at de styrkes som gode leverandører av anvendt forskning til næringsliv, forvaltning og samfunnet for øvrig.

Landbruks- og matdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet er felles ansvarlige departement for grunnbevilgningene til primærnæringsarenaen, som inkluderer landbruksinstituttene og fiskeriinstituttene Nofima og SINTEF Fiskeri- og havbruk.

Det nye systemet skal fordele grunnbevilgningen etter oppnådde resultat på en måte som premierer kvalitet og relevans. Fordelingen skal foretas etter oppnådde resultater på følgende indikatorer med følgende vekting:

Indikatorer

1) Vitenskapelig publisering	30%
2) Samarbeid med UoH	10%
3) Internasjonale inntekter	15%
4) Inntekter fra Forskningsrådet	10%
5) Nasjonale oppdragsinntekter	35%

Alle indikatorene vektes mot summen av 3, 4 og 5 av totale FoU-inntekter. Dersom forvaltningen av ordningen eller andre forhold gjør det nødvendig å foreta justeringer i indikatorene i grunnfinansieringsmodellen så må dette tas opp med Kunnskapsdepartementet.

Landbruks- og matdepartementet tildeler 158,29 mill. kroner til basisbevilgninger til institutter på primærnæringsarenaen. Dette inkluderer en styrking av Landbruks- og matdepartementets bevilgning til Norges forskningsråd på 1,5 mill. kroner til forskningsinstituttene på primærnæringsarenaen. Sammen med en tilsvarende styrking

av Fiskeri- og kystdepartementets bevilgning styrkes primærnæringsarenaen med til sammen 3 mill. kroner i 2009. I 2009 skal bare nye midler fordeles på grunnlag av oppnådde resultat.

Ved overgangen til nytt basisfinansieringssystem er det forutsatt at inngåtte avtaler om strategiske instituttprogram skal gjennomføres som forutsatt. I 2009 vil de inngåtte SIP-forpliktelsene overstige eller være nær den øvre grensen for strategiske midler for arenaen, og det vil derfor ikke startes opp nye strategiske satsinger i 2009. Eventuelle frigjorte midler hos enkeltinstitutter vil videreføres som kortsiktige strategiske midler inntil den nye strategiske ordningen trer i kraft på arenaen. Forskningsrådet må i samarbeid med finansierende departementer avklare nærmere føringer for bruken av slike kortsiktige tilbakeførte SIP-midler for institutter som avslutter SIP-forpliktelser tidligere enn resten av arenaen.

Det vises til pkt. 1.4.2 for budsjettmessige konsekvenser av innføringen.

1.4 Nærmere omtale av tildelingen til Forskningsrådet for 2009

Forskningsrådet skal sette av tilstrekkelig med midler til å ivareta mer umiddelbare forskningsbehov og prosjektsøknader av høy kvalitet, som ikke faller inn under programområdene. Innenfor Divisjonen for innovasjon vil slike behov og søknader kunne tildeles midler gjennom divisjonens disposisjonsfond/-konto. Ordningen med frie midler som administreres av andre divisjoner, skal også være tilgjengelig for landbruksorienterte prosjekter.

1.4.1 Post 50 Forskningsaktivitet

Forskningsrådet skal sette av midler for å dekke deler av kostnadene til nasjonal ekspert i EU-kommisjonens Generaldirektorat for forskning, direktorat E: Biotechnology, Agriculture and Food. Forskning på matområdet berører flere departementer, og Landbruks- og matdepartementet inngår som ett av flere departementer i en felles finansiering. Departementet ber Forskningsrådet om å sette av inntil 250 000 kroner til dette.

I rammen til posten er 1,854 mill. kroner knyttet til husleiekompensasjon som skal tildeles Bioforsk. Departementet ber Forskningsrådet om å følge midlene på samme måte som foregående år.

1.4.2 Post 51 Basisbevilgninger til forskningsinstitutt m.m.

Med etableringen av Nofima AS har Landbruks- og matdepartementet overført en basisbevilgning på 19,7 mill. kroner til Fiskeri- og kystdepartementet. Forskningsrådet skal sette av 3,55 mill. kroner til Nofima til videreføring av strategiske satsinger i tidligere Akvaforsk i 2009.

Med etableringen av nytt basisfinansieringssystem er det overført 4,2 mill. kroner fra Miljøverndepartementet til Landbruks- og matdepartementet som en følge av at Bioforsk vil tilhøre fordelingsarenaen for primærnæringsinstituttene. Strategiske midler er beholdt innenfor Miljøverndepartementets rammer.

Som en konsekvens av overføring av deler av de nasjonale oppgavene til grunnbevilgningen over kap. 1137 post 51, skal grunnbevilgningen til Bioforsk og Norsk institutt for skog og landskap økes med hhv, 1,5 mill. og 1,6 mill. kroner.

I rammen til posten er det satt av 7,925 mill. kroner knyttet til husleiekompensasjon for Bioforsk. Departementet ber Forskningsrådet om å følge midlene på samme måte som foregående år.

1.5 Midler som holdes tilbake i departementet

På kapittel 1137, post 51 setter departementet av 300 000 kroner som tilskudd til Nordiske jordbruksforskernes forening. I tillegg overfører Landbruks- og matdepartementet 250 000 kroner direkte til Utenriksdepartementet for videreutvikling av samarbeidet med universitetet i Minnesota.

2. MÅL- OG RESULTATOPPFØLGING

2.1 Mål- og resultatoppfølging

Departementene har i henhold til § 4 i Reglement for økonomistyring i staten bl.a. plikt til å formulere mål i tilknytning til bevilgningsforslaget, og videre utarbeide metoder og resultatindikatorer til bruk i vurderingen av om virksomheten oppnår resultater.

Departementet har i samarbeid med Forskningsrådet utarbeidet et sett indikatorer (vedlagt), som det skal rapporteres på for 2009. I tillegg ber departementet om at Forskningsrådet rapporterer spesifikt på prosjekter som omhandler forskning knyttet til økologisk landbruk og bioenergi.

2.2 Ressurskartlegging av FoU

Landbruks- og matdepartementet satte i 2008 i gang en kartlegging av ressursinnsatsen til FoU i landbruks- og matforskningen. Kartleggingen skal være ferdig til mars 2009, og resultatene vil bli brukt som grunnlag både for vurderinger av oppnådde resultater og fremtidig bruk av ressurser.

3. RAPPORTERING

3.1 Oversikt over leveranser

Leveranse	Frist	Mottakere
Årsrapport 2009	1. mai 2010	Departementene
Årsmelding 2009	1. mai 2010	Departementene
Endelig årsmelding med Riksrevisjonens avsluttende revisjonsbrev	15. juli 2010	Departementene
Avviksrapport for 1. halvår 2009	20. august 2009	Departementene
Avviksrapport for 2009	20. mars 2010	Departementene

3.2 Årsrapport

Årsrapporten for 2009 skal oversendes departementene innen 1. mai 2010. Kopi av rapporten skal også sendes Kunnskapsdepartementet i elektronisk form. Kunnskapsdepartementet vil sende eget bestillingsbrev om kravene til årsrapport. I 2008 ble det satt i gang et bredt sammensatt arbeid under ledelse av Kunnskapsdepartementet, som skal utvikle et felles mål- og resultatstyringssystem for departementenes tildelinger til Norges forskningsråd. Også Forskningsrådet deltar i dette arbeidet, og det tas sikte på at forslagene skal kunne implementeres i tildelingsbrevene for 2010.

3.3 Årsmelding

Departementene ber Forskningsrådet om å sende dem årsmelding for 2009 inkludert regnskap og hovedstyrets beretning innen 1. mai 2010. Endelig årsmelding med Riksrevisjonens avsluttende revisjonsbrev skal sendes departementene innen 15. juli 2010.

3.4 Avviksrapportering

Departementene ber om halvårlige rapporter om eventuelle vesentlige avvik i forhold til vedtatte planer eller tildelingsbrev. Avviksrapportene skal rettes inn mot de mål og resultatkrav som er angitt i tildelingsbrevene. Forskningsrådet skal videre fremme forslag om mulige korrigerende tiltak, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten, punkt 1.5.1. Avviksrapportene skal foreligge 20. mars med status per 31. desember foregående år og 20. august med status per 30. juni samme år. Avviksrapporten for første halvår skal inkludere et anslag for forventet overføring til neste år.

4. ANDRE SAKER

4.1 Risikovurderinger

Risikovurdering og styring på bakgrunn av dette skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll, med følgende hovedelementer:

- Omtale og vurdering av risiko, sannsynligheten for avvik, konsekvensen av dette og avvikets vesentlighet knyttet til virksomhetens måloppnåelse.
- Hvilken risiko som kan aksepteres. Dette skal også si noe om når aktiviteter skal iverksettes for å redusere avvik til et akseptabelt nivå.
- Identifikasjon og valg av tiltak og kontrollaktiviteter for å redusere risiko innenfor en akseptabel ressursramme.

Dette skal være virksomhetens egne risikovurderinger. I årsrapporten og etatsstyringsmøtet/budsjettmøter skal Forskningsrådet redegjøre for sine risikovurderinger og hvordan disse ligger til grunn for styringstiltak.

4.2 EØS-avtalens statsstøtteregelverk

Ved tildeling av tilskudd til "foretak", slik det er definert i EØS-retten, skal Forskningsrådet se til at statstøtteregelverket etter EØS-avtalens artikkel 61, jf. artikkel 59 nr. 2 blir overholdt. "Foretak" i EØS-avtalens forstand inkluderer også etater og aksjeselskaper som utfører samfunnsoppdrag, samtidig som de også utfører "økonomisk aktivitet", dvs. de tilbyr (varer og) tjenester i et marked. Dersom samfunnsoppdraget og den økonomiske aktiviteten foregår innenfor samme regnskapsmessige enhet, regnes mottaker som "foretak" i EØS-avtalens forstand

Retningslinjene for hva som blir vurdert som lovlig statsstøtte er omfattende, og varierer fra område til område. Tre hovedprinsipper er imidlertid gjennomgående: Det må klart spesifiseres hva midlene skal brukes til, det må kunne dokumenteres at den samfunnsoppgaven som får offentlig støtte ikke blir overkompensert utover evt. en rimelig fortjeneste, og det må kunne dokumenteres at det ikke skjer noen kryssubsidiering av konkurranseutsatt økonomisk aktivitet. I de tilfeller der en tilskuddsordning er forelagt ESA, må det påses at ESAs særskilte fastsatte vilkår for ordningen blir overholdt.

På Fornyingsdepartementets hjemmeside finnes mye informasjon om statsstøtte, herunder en helt fersk veileder "EØS-avtalens regler om offentlig støtte", med lenker videre.

5. OVERSENDELSE AV BUDSJETTDOKUMENTER

5.1 Vedtatt budsjett for 2009

Departementene ber om at Forskningsrådet oversender vedtatt budsjett for 2009 innen 1. mars 2009. Budsjettet skal inneholde en redegjørelse for hvordan Forskningsrådet vil følge opp de prioriteringene som er gitt i St.prp. nr. 1 samt i departementenes tildelingsbrev.

I budsjettet skal det avslutningsvis gis en departementsvis oversikt over endelig fordeling av tildelt budsjetttramme på program/aktivitetsnivå. Oversikten må gi informasjon om de ulike programmenes totale budsjetttramme samt vise hvor stor andel hvert departement har i de ulike programmene.

Departementene ber også om at det lages et vedlegg som viser oversikt over alle aktiveters budsjett for 2008, budsjett for 2009 og disponibelt budsjett 2009 (som inkluderer overføringer fra tidligere år), jf. vedlegg 2 i Forskningsrådets budsjett for 2008.

Vedtatt budsjett skal inneholde en særskilt redegjørelse for bruken av avkastningen fra Fondet for forskning og nyskaping. Det skal gjøres rede for hvordan midlene er fordelt mellom ulike fagområder og virkemidler, og i hvilken grad midlene er bundet opp for årene framover.

5.2 Budsjettforslag for 2010

Departementene ber om at Forskningsrådet utarbeider et fullstendig budsjettforslag for 2010 innen 1. mars 2009, jf. eget bestillingsbrev.

6. BEVILGNINGSKONTROLL

Bevilgningen skal disponeres i samsvar med forutsetningene i budsjettproposisjonen, budsjettinnstillingen og Stortingets vedtak. Vi minner om at departementene og Riksrevisjonen til enhver tid kan be om innsyn i bruken av midlene.

7. DIALOG OG PLANLAGTE MØTER 2009

Første styringsmøte mellom Landbruks- og matdepartementet og Forskningsrådet i 2009 blir 20. mai for å diskutere årsrapport 2008, vedtatt budsjett 2009 samt Forskningsrådets budsjettforslag 2010. Det andre styringsmøtet avholdes 20. november, hvor tema vil være foreløpig tildelingsbrev for 2010, og evt. forslag til store satsinger for 2011.

8. TIDSPLAN FOR OVERFØRINGER 2009

Følgende beløp (i kroner) stilles til disposisjon for Forskningsrådet i 2009 og vil bli utbetalt til konto nr. 8276 01 00168.

Dato	Beløp
31.01.09	46 043 500
15.03.09	46 043 500
15.04.09	46 043 500
15.05.09	46 043 500
15.06.09	46 043 500
15.08.09	46 043 500
15.10.09	46 043 500
15.11.09	46 043 500
Sum	368 348 000

Departementet forutsetter at Forskningsrådet avklarer med hvert enkelt institutt hvilken tidsplan og overføringsform for basisbevilgningene som er hensiktsmessig for å unngå likviditetsproblemer.

Med hilsen

Frøydis Vold (e.f)
ekspedisjonssjef

Gaute Lenvik
avdelingsdirektør

Kopi:
Riksrevisjonen
Kunnskapsdepartementet
Fiskeri- og kystdepartementet
Nærings- og handelsdepartementet
Miljøverndepartementet
Bioforsk
Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning
Veterinærinstituttet
Norsk senter for bygdeforskning
Norsk institutt for skog og landskap
NOFIMA
Universitetet for miljø og biovitenskap
Norges veterinærhøyskole